

Tempo zvyšování výdajů na obranu v NATO neodpovídá špatné bezpečnostní situaci

20.6.2016 ČRo Plus str. 1 17:10 Den podle...

;;

Libor DVOŘÁK, moderátor

Předseda vojenského výboru NATO armádní generál Petr Pavel je dnes na první oficiální návštěvě ve své vlasti. Samozřejmě v této funkci. Ve sporu o policejní reformu vycházejí najevo další nečekané souvislosti. Polsko dnes hostí čínského prezidenta Si Ťin-pchinga. V Rakousku se výsledky nedávných prezidentských voleb s velmi těsným výsledkem začal zabývat Ústavní soud. V Petrohradu sice skončilo **mezinárodní** ekonomické fórum, ale dnes se tam pod patronací ruského prezidenta konalo **setkání** nejvyšších představitelů Arménie a Ázerbájdžánu. Samozřejmě kvůli Náhornímu Karabachu. Příjemný poslech, dámy a pánové.

Tempo zvyšování výdajů na **obranu** v zemích **NATO** neodpovídá špatné **bezpečnostní situaci**. A **Česko** je v otázce vydávaných peněz na **obranu** v poslední čtvrtině aliančních zemí. Během své první oficiální návštěvy **Česka** ve funkci **předsedy vojenského výboru NATO** to připomněl **generál Petr Pavel**. Druhý nejvýše postavený představitel **Severoatlantické aliance** dodal, že téma výdajů na **obranu** se bude probírat i v nadcházejícím **summitu NATO** ve **Varšavě**.

arm. gen. Petr PAVEL, předseda vojenského výboru NATO, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Je třeba říci, že se situace pomalu zlepšuje. Ale to tempo neodpovídá **bezpečnostní situaci**. Stejně tak, jak neodpovídá tempo růstu výdajů na **obranu** tempu růstu HDP v jednotlivých zemích. A je třeba říci, že ta, ta delta, ten rozdíl se spíše zvětšuje, než zmenšuje. A my musíme mít na paměti, že není pouze věcí výdajů, tedy vstupů do toho procesu, ale také výstupů. Tedy co za ty peníze vložené do, do **obrany** nakonec získáme za schopnosti. A v Alianci stále existuje řada oblastí, řada schopností, které jsou poddimenzované, které, do kterých je potřeba investovat. A myslím si, že zazní celkem jednoznačně i apel na všechny členské státy ve **Varšavě**, aby v tomto směru přidaly.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Předseda vojenského výboru NATO Petr Pavel také vyloučil, že by se Aliance chystala kvůli případnému ohrožení ze strany Ruska rozmístit v Pobaltí velké množství **vojáků**.

arm. gen. Petr PAVEL, předseda vojenského výboru NATO, bývalý náčelník Generálního štábu AČR

Nejenom, že je to v rozporu s dosud platnou dohodou, nebo ujednáním mezi **NATO** a Ruskem, ale zároveň to také z hlediska přístupu Aliance neodpovídá principům. Aliance zdůrazňuje, že opatření, která **přijímá**, budou adekvátní situaci, budou vždycky, vždycky mít obranný charakter. A není cílem Aliance vytvořit na východě **vojenskou hráz** proti rozsáhlé ruské agresi, protože taková agrese není, není na pořadu dne. A veškerá zpravodajská hodnocení nic takového nenaznačují. Na druhé straně nelze vyloučit, že by Ruská federace mohla použít scénář podobný z Krymu, případně východní Ukrajiny, k destabilizaci některých pobaltských zemí. A tady se bavíme spíše o tom, co my nazýváme hybridní hrozbou. A pro odstrašení takové případné, případné aktivity jsou zamýšleny ty čtyři mnohonárodní **prapory**, které mají být rozmístěny na základě rozhodnutí hlav států a vlád z **Varšavy** v pobaltských zemích a v **Polsku**. Které mají být spíše politickým, než **vojenským odstrašením**. Ale neuvažuje se o rozmísťování podstatných **vojenských sil**.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Řekl dnes **armádní generál Petr Pavel**. Nejvýše postavený, druhý nejvýše postavený představitel **NATO**. A ve spojení jsme teď s **bezpečnostním analytikem** z **Univerzity obrany** panem Lukášem Dyčkou. Dobrý den.

Lukáš DYČKA, bezpečnostní analytik, Univerzita obrany

Dobrý den.

Libor DVORÁK, moderátor

Nejdřív bych se rád podíval na ty výdaje na **obranu**. To je taková stará evropská bolest. A je velice smutné, že v té statistice jsme na tak špatných místech. V jakých oblastech by podle vás měla Aliance jako celek přidat? A na co by se měla soustředit především?

Lukáš DYČKA, bezpečnostní analytik, Univerzita obrany

No, Aliance jako celek asi nikde, to je opravdu záležitost spíše těch jednotlivých členských států. Protože je dramatický rozdíl mezi tím, co dělají **Spojené státy**, nebo třeba Velká Británie s Francií, na rozdíl od takových zemí, jako je, řekněme, možná **Česká republika**, nebo, nebo takové Španělsko, nebo **Belgie**. Takže je potřeba se dívat za prvé na ty problémové státy, které s výdaji dlouhodobě nedrží krok. A potom se teprve bavit o tom, jaká ta struktura těch výdajů by měla být.

Libor DVORÁK, moderátor

Nakolik se tenhle požadavek týká **České republiky** a **Armády České republiky**, když, jak už jsme říkali, jsme na tom opravdu velmi špatně a jsme s v té poslední čtvrtině?

Lukáš DYČKA, bezpečnostní analytik, Univerzita obrany

Ono to má dvě strany tady tenhle ten problém. Ono **Česká republika** opravdu vydává na **obranu** velmi málo v přepočtu na HDP. V současné době je to něco kolem jednoho procenta. Spíše těsně méně, asi nula celá devadesát sedm. Takže je zarážející, proč třeba takové Portugalsko může vydávat o miliardu dolarů na **obranu** více, když je stejně velké a stejně ekonomicky silné jako **Česká republika**. A navíc leží mnohem dále na západ. To znamená v bezpečnější oblasti. No, na druhou stranu samozřejmě ve chvíli, kdy vám roste ekonomika, tak samozřejmě v přepočtu vůči tomu, i když vydáváte peníze na **obranu** stále více, jako dělá **Česká republika**, tak paradoxně se vám to na těch, v tom přepočtu na, na HDP neprojevuje. To znamená, **Česká republika** je jedna z těch mála zemí, z těch dříve kritizovaných zemí, která opravdu na **obranu** přidává. A minulý rok to bylo o pět celých tři procenta finančních prostředků více než rok předtím. Ale stejně se to zdá, jakoby vlastně ty výdaje klesaly. Takže tohle to je potřeba asi, asi nějakým způsobem odlišit.

Libor DVORÁK, moderátor

Velice důležitá věc. Pan **generál Pavel** samozřejmě také mluvil o případné hrozbě ruské agrese. Ta podle něj není na pořadu dne, nelze ale vyloučit, jak jsme slyšeli, že Rusko by mohlo třeba v Pobaltí využít podobného scénáře jako na Krymu nebo v Donbasu. Jak se dá na takovou situaci připravit? Jak se jí bránit? A jsou tady ve hře samozřejmě ty čtyři mnohonárodní **prapory**, které tam určitě budou v Polsku a Pobaltí rozmístěny. A musím k tomu ještě dodat, že jsem se o tom bavit, tuším, před dvěma dny v tomto pořadu s panem velvyslancem **Šedivým**, naším při **NATO**, který říkal, že ty čtyři **prapory** mají samozřejmě především symbolickou hodnotu. A nikdo nepočítá s tím, že by se snad mohli bránit těm třem ruským divizím, které na druhé straně **hranice** stojí.

Lukáš DYČKA, bezpečnostní analytik, Univerzita obrany

To je víceméně opravdu pravda. Ty **prapory** mají odstrašující roli. Byť jsou relativně malé. Ale má to ten důvod, že vlastně vtáhnou do hry aktéry nebo státy, kteří jinak leží velmi daleko. Velkou Británií, **Spojené státy** především. A jakýkoliv **útok**, byť všichni víme, že stejně nepřijde na, na pobaltské země, by vlastně tyto státy okamžitě vtáhl do hry. A to je vlastně smysl celého toho poselství nějakým způsobem ujistit hlavně ty pobaltské státy a Polsko, že Aliance je jednotná. Já bych ten krok chápal opravdu skutečně mnohem více jako signál směrem k členům Aliance, než signál směrem k Rusku.

Libor DVORÁK, moderátor

Ještě jedna věc. Když už jsme u toho Ruska. **Generál Petr Pavel** charakterizoval ruskou **armádu** jako dynamickou, dobře vybavenou a schopnou přinést oběti. Souhlasíte s tímto hodnocením? Zejména když třeba tu dnešní ruskou **armádu** srovnáme s tím, co jsme v Rusku vídali, dejme tomu, v devadesátých **letech** minulého století.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Určitě. Je to obrovský pokrok. Rusové dokázali, že se dovedli poučit z těch svých velkých selhání v Čečensku v devadesátých **letech**, nebo z některých svých pokusů třeba v **Kosovu**. Ta **armáda** je kvalitní, rozhodně kvalitnější, než byla. Dovede dělat operace, které zatím dělával jenom Západ, viz třeba její zapojení v konfliktu v Sýrii. O odhodlanosti té **armády** já třeba nejsem úplně schopen hovořit, nevím, jakou morálku mají přesně ruští **vojáci**. Ale patrně to nebude určitě nic špatného. Takže za prvé nesmíme Rusko podceňovat, oni jsou velmi kvalitní. A za druhé Rusové ukázali, že se dovedou velmi dobře učit. My jsme dvacet let možná zapomínali na Rusku, mysleli jsme si, že to tam stále vypadá jako v těch devadesátých **letech**, kdy **vojáci** nedostávali výplaty, masově tam kvetl alkoholismus a rozprodávání součástek. To už dneska není pravda. A ti Rusové sledovali Západ velmi dobře. A teď je možná na čase, abychom se v některých věcech učili my od nich.

Libor DVORŽÁK, moderátor

Pane Dyčko, jak validní a kvalitní jsou ty informace **Severoatlantické aliance** o Rusku? Víme opravdu všechno, co bychom o těch ruských **ozbrojených silách** potřebovali vědět?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Na tohle nelze odpovědět. Protože i kdybych tu odpověď znal doslova, tak vám ji stejně nemůžu říct. Já ji raději neznám.

Libor DVORŽÁK, moderátor

Chápu.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

A ty informace patrně budou určitě kvalitní. Ve chvíli, kdy jsme schopni odhalovat ruské špióny v našich strukturách, to znamená třeba v Polsku a Portugalsku, jak jsem zachytil, předpokládám, že samozřejmě podobný systém bude fungovat i naopak. Takže nějaké ty informace budou. Asi nevíme úplně všechno, ale říkám, o tom se těžko dá takhle spekulovat.

Libor DVORŽÁK, moderátor

A ještě se podívejme na, řekl bych, nejžhavější území, pokud se týče **vojenských akcí**, a to je východní Ukrajina, Donbas. Dnes přišla zpráva, že za čtyřicet hodin tam v bojích zahynulo osm lidí, což je samozřejmě dost na to, že je tam příměřím. Myslíte si, že musíme opravdu počítat s tím, že tamní konflikt potrvá léta?

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Já si myslím, že určitě. Vy jste narazil v podstatě na termín, který se dá jinak popsat jako zamrzlý konflikt.

Libor DVORŽÁK, moderátor

Ano, ano.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Těch známe, přesně tak, těch známe v okolí Ruska celou řadu. Ať už je to ten Náhorní Karabach, který jste zmínil, nebo třeba Podněstří, což je víceméně součást Moldávie. No, zdá se, že ta východní Ukrajina se v podstatě vyvíjí do jednoho z takových dalších konfliktů. A protože ty dva konflikty plus několik

dalších, které jsem zmínil, už trvají více než dvacet, pětadvacet let, tak já stejný scénář očekávám vlastně i na té východní Ukrajině.

Libor DVORÁK, moderátor

To byl **bezpečnostní analytik z Univerzity obrany** Lukáš Dyčka. Pane Dyčko, děkujeme mnohokrát za velmi zajímavé informace a na slyšenou.

Lukáš DYČKA, **bezpečnostní analytik, Univerzita obrany**

Také děkuji a na slyšenou.